

Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw - Willebroek

Vaertlinck *contact*

Abonnement: 16 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. GSM 0477 266 537 | rene.pattyn@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 881 351 205

IBAN BE94 7512 0635 5214 | BIC AXABBE22

Erkende culturele vereniging Willebroek: culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Annie Van Dessel (Voorzitter)

Eric Van Winghe (Ondervoorzitter)

Gust Van Auwenis (Ere-voorzitter)

René Pattyn (Secretaris)

Guido Van Humbeek (Penningmeester)

Leon Bernaerts

Emiel Geens

Natalie Geuens

Gary Mantiers

Jan Peeters

Kevin Polfliet

Vaertlinck vzw is lid van

Koninklijke Vereniging voor Natuur- & Stedenschoon vzw

Colofon

Op de cover

Dit beeld genomen rond 1903 geeft ons een zicht op de kraagput en de vaart. De kraagput met het bijhorend huis waren eigendom van N.V. De Naeyer.

Editie

Jaargang 12 | nr. 2 | april-mei-juni 2017

Werkten mee aan dit nummer

Gary Mantiërs
Emiel Geens
René Pattyn
Annie Van Dessel
Leon Bernaerts
Natalie Geuens

Vormgeving

Natalie Geuens

Eindredactie

Annie Van Dessel
René Pattyn

Verantwoordelijke uitgever

Annie Van Dessel
Voorzitter
Tisseltsesteenweg 92
B-2830 Willebroek

Redactieadres

Molenweg 24
B-2830 Willebroek
info@vaertlinck.be
www.vaertlinck.be

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten of beeldmateriaal kan slechts gebeuren mits schriftelijke toelating van de auteur en vermelding van het tijdschrift Vaertlinck Contact, jaargang en nummer. Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Voorwoord

Geachte lezer,

Volop voorjaar, een seizoen vol met afwisseling en ontdekking.

Een tijd van opruimen, zowel in de tuin als op zolders, in garages en kelders.

Heb je die oude blikken doos van je grootmoeder of moeder teruggevonden?

Vol met oude familiefoto's en oude documenten? Vol met herinneringen?

Zijn er 'kiekjes' bij waar je niet meer van weet waar ze genomen werden?

Of wie de mensen zijn die staan afgebeeld?

Of vond je in een hoekje dat eigenaardige voorwerp waarvan je (niet meer) weet waarvoor het ooit diende? Gooi het niet 'zomaar' in de container ...

Misschien zit er wel iets interessant en verrassend bij, dat te maken heeft met het verleden en de leefwereld van onze voorouders.

Stel gerust je vraag of kom ons eens bezoeken.

Samen bewaren we de Willebroekse geschiedenis!

Veel ontdekkingsplezier,
De redactie

Inhoud

<i>Kent u dit huis?</i>	2
<i>Uit de archieven</i>	3
<i>Onderwijsperikelen in 1879 (2)</i>	4
<i>Lentezang</i>	9
<i>Wel en wee van de K.W.S.V. (3)</i>	10
<i>De Willebroekse Prinsen Carnaval (13)</i>	15
<i>Drie oorlogsjaren uit het leven van G. Dezaeger (4)</i>	16
<i>Voornamen (3)</i>	22
<i>Devotionaliabeurs van 5 maart</i>	24
<i>Koninklijke Fanfare Eendracht</i>	27
<i>Devotionaliabeurs</i>	32
<i>Meldingen</i>	33
<i>Advertenties</i>	33

KENT U DIT HUIS?

Dit gerenoveerd herenhuis staat op de Dendermondsesteenweg huisnummer 95, voorheen nummer 79 en 79b.

Tijdens de tweede wereldoorlog werd het “Kasteeltje” opgeëist door de Duitse bezetter. De meest beruchte bewoner was “de beul van het Fort van Breendonk”: Obersturmbannführer Schmitt en zijn vrouw Ilse Birkholz van 5 april 1941 tot januari 1944.

Bij de bevrijding in september 1944 installeerden zich eerst Britse officieren in deze woning en daarna Polen.

Na de oorlog werd het huis opgedeeld. Op het gelijkvloers kwam het Dispensarium voor tuberculosecontrole en op de verdieping woonde architect Albert Roskams (geboren in Schaarbeek 8.4.1911).

Later werd deze woning verkocht. De nieuwe eigenaars lieten grote renovatiewerken uitvoeren met o.m. zonnepanelen. Zij verhuren nu het huis terwijl zij voor 5 jaar in Dubai verblijven.

Tekst en Foto: Emiel Geens

MOORTGAT

Gem. Willebroek, Breendonk, Tisselt

Ter gelegenheid van

Breendonkstraat Kermis 1957

DUIVENPRIJSKAMPEN

bij **RENIERS ALBERT.**

Zondag 9 juni uit YZERINGEN
Inbrengen tot 12 u.30. Vliegen 14 u. 30. Vooruit 200 F. in series en ereprijzen plus prijzen in natura

Maandag 10 juni uit ENGHIE
Inbrengst tot 11 u. 45 stipt. Vliegen om 14 u. 30. Vooruit 300 F. in series en ereprijzen.
's namiddags **ALLERLEI VOLKSSPELEN**

Donderdag 13 juni uit QUIVRAIN
Inbrengst woensdag tot 21 u. Vliegen te 11 u. 30. — Vooruit 300 F. in series en ereprijzen.
Al deze series en ereprijzen zijn voor jonge en oude duiven in evenredigheid hun aantal.
in al de **HERBERGEN** en in de prachtige **Spiegel tent van de Vits** met Jazz en orgel.
Het bestuur is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen.

Druk. TOON BRUYNINCKX, Willebroek.

Druk. E. LEON BEYAERT-SIOEN, KORTRIJK.

Onderwijsperikelen in 1879 en volgende jaren: beslissingen, gevolgen, getuigenissen. (Deel 2)

Getuigenissen.

Verschillende opgeroepen getuigen moeten op 09/04/1881 voor het Vrederecht te Mechelen hun verklaring onder eed afleggen met toevoeging van "ainsi m'aide Dieu".

Afbeeldingen: met dank aan Guy Foqué, ex voorzitter Vaertlinck, achterkleinzoon van Jozef Coenen

Eerst komt Joseph Coenen (hier als Koenen vermeld) aan de beurt. Hij is 27 jaar, gemeente-onderwijzer te Heffen sedert februari 1879 en er wonend. Sedert de nieuwe schoolwet in gebruik is, poogt men een katholieke school op te starten wat reeds in oktober lukt. Het aantal leerlingen in zijn gemeenteschool zakt van 140 naar 90. Hij wijt dat aan het weigeren van de absolutie aan het onderwijzend personeel, aan de leden van het schoolcomité, aan de leerlingen van de volwassenenscholen evenals aan de bescherming toegekend aan de katholieke school. Die ontvolking schrijft hij ook toe aan het afschilderen van de gemeentelijke onderwijzers als ketters. Men probeert hen niet enkel belachelijk te maken en te vernederen bij de volwassenen maar ook bij de kinderen. Zo heeft de pastoor een leerling beschimpt als "schele otter" omdat hij zijn les niet kende. Toch kent hij het echte motief niet, want de leerling ziet werkelijk scheel. Een andere leerling, Pauline Bulens, wordt om een niet gekende reden als geus bestempeld.

In een sermoen van een vicaris (kapelaan of onderpastoor) heeft hij als vernedering van de onderwijzer horen zeggen dat de ouders zondigden door hun kinderen naar de gemeenteschool te sturen, of dat ze, door hen aan die onderwijzers over te leveren, hun ziel voor twintig zilverlingen verkochten zoals Judas.

Alle pachters van senator Cannart d'Hamale sturen hun kinderen naar de katholieke school, zegt Koenen. Die is gevestigd in een oud kasteeltje van de gebroeders De Meester. Waar mijn school en materiaal in zeer goede staat verkeren, zo weet ik, dat er in de katholieke school veel schoolmateriaal mankeert. Bij ons, een gemengde school, 90 leerlingen geleid door een onderwijzer en onderwijzeres. In de katholieke school een honderdtal leerlingen waaronder enkelen onder de schoolleeftijd, met een onderwijzer zonder diploma, 24 jaar, die vroeger bij mij hulponderwijzer was, en een hulponderwijzer 14 – 15 jaar oud. Al onze leerlingen hebben hun Eerste Communie kunnen doen. En verder heb ik 34 volwassen leerlingen. Ik heb ook horen vertellen dat er een katholiek schoolcomité bestaat waarvan schepen Charles Van den Broek en gemeenteraadslid Bernaerts (Theodorus) ⁵ deel van uitmaken.

Art. 685.—Decannart d'Hamale-Dutricu de Terdonck, Frans-Joseph-Gh., senator, de vrouw, Mechelen.					
C	12 ^a	Land	41,50	2	26,84
	478	Hooiland	1,27,60	1-2	206,71
	679	,	74,10	2	84,48
			<u>2,43,00</u>		<u>318,03</u>

Heffen: eigendom van wwe Cannart d'Hamele ⁶

Als tweede getuige komt Egidius Kerremans, schrijnwerker te Heffen, 37 jaar (1844-1926) aan de beurt. Hij verklaart: Sedert 1870 doe ik de schrijnwerkerij voor het Bureel van Weldadigheid. Nu doe ik niets meer voor het Bureel alhoewel ik weet dat er nog werk te doen is. Mijn kinderen gaan naar de gemeenteschool. Ik weet niet waarom het schrijnwerk voor het Weldadigheidsbureel me ontnomen zijn. De pastoor heeft ook publiek gezegd dat ik mijn Pasen niet kan houden omdat mijn kinderen naar de gemeenteschool gaan.

Nu valt Koenen hem bij en laat opmerken dat het huis bewoond door Kerremans eigendom is van het Weldadigheidsbureel en dat de herstellingen aan dat huis nu door een andere schrijnwerker zijn uitgevoerd. Kerremans bevestigt dit maar merkt op dat de herstellingen uitgevoerd zijn aan het aanpalende huis dat geen geheel vormt met het zijne.

Volgende in de rij getuigen is Petrus Joannes Van Neck, landbouwer te Heffen, 46 jaar (1835-1929). Hij doet zijn verhaal. Een tijdje geleden, in 1879, was ik in stervensgevaar. Pastoor Jaspers komt bij mij en zegt dat ik, sedert mijn kinderen naar de gemeenteschool gaan, kan sterven als een beest. Hij weigert me dan ook de absolutie. Mijn kinderen gaan nog naar de gemeenteschool.

Als vierde getuige mag Pauline De Bruyn aantreden (1832-1903), 49 jaar, dagloonster te Heffen. Ze is weduwe van (Leo) Spellemans die gestorven is in 1880. Hij wilde de Laatste Sacramenten ontvangen. De pastoor is gekomen. Hij vroeg hen de kinderen van de gemeenteschool weg te laten en naar de katholieke school te sturen, wat gebeurde. Na de dood van mijn man zijn ze teruggekeerd naar de gemeenteschool. De pastoor heeft me er niet meer over gesproken. Als hij me voorgaande vraag stelde, heb ik dat niet als een dreiging ervaren die als gevolg kon hebben, indien we niet gehoorzaamden dat mijn man de sacramenten geweigerd werden. Nooit heeft het Armbestuur me bijstand geweigerd. Ik trek zoals voorheen. Wat ik vraag, krijg ik.

⁵ Theodorus Bernaerts (1833-1907) x Maria Theresia Delphina Roeckens was gemeenteraadslid en schatbewaarder van de Kerkfabriek. Hij was de broer van Petrus Joannes Jacobus Bernaerts (1832-1908) mijn overgrootvader.

⁶ Popp-kaart (tussen 1842-1879) Heffen : legger, 2 ha 43 a. De Cannart d'Hamale bezat ook eigendom te Blaasveld, Heindonk, Tisselt en Willebroek.

Jacobus Alewaters (1813-1895), 68 jaar, landbouwer en herbergier te Heffen, getuigt als vijfde. Vorig jaar kon ik mijn Pasen niet houden, omdat een kleine jongen van mijn overleden dochter bij mij woonde die naar de gemeenteschool gaat. De pastoor kwam vragen hem naar de katholieke school te sturen. Ik weigerde. Daarop antwoordde de pastoor "Gij stuurt uw kind naar een school zonder God en een meester zonder geloof". "Gij moet het weten" heb ik gezegd. Vervolgens vroeg hij me de personen onder mijn gezag, ongeveer 18 à 19 waaronder 6 of 7 kinderen, te verplichten hun kinderen naar de katholieke school te zenden. Ik moest hen doorsturen als ze niet gehoorzaamden aan de vraag van de pastoor. Ik weigerde dit eveneens.

Zesde getuige is Jozef De Smedt, 40 jaar, landbouwer te Heffen. Hij verklaart: "Ik heb bij mij een klein meisje, geplaatst door het Armenbestuur van Heffen. Ze gaat naar de gemeenteschool. Van de pastoor moet ik ze naar de katholieke school sturen, anders kan ik niet meer te biechten gaan. Ik liet ze verder naar de gemeenteschool gaan. Mijn Pasen heb ik te Mechelen gehouden en ben te communie geweest bij de paters in de Adegemstraat. Wat gebeurde tussen de pastoor en mij heb ik hen verteld. Nu, ongeveer sedert 5 weken, gaat het kind naar de katholieke school. Ik heb dat gedaan omdat meester Coenen het kind op de speelplaats had gezet, omdat het wegens het slechte weer een halve dag thuis was gebleven".

Meester Coenen, terug opgeroepen, verklaart dat dit mogelijk is, maar slechts voor 2 of 5 minuten, nooit langer. Hij herinnert zich niet waarom hij de straf oplegde, zeker niet omdat het kind thuis bleef zoals De Smedt aanvoert.

Deze laatste verklaart dat dit motief door het kind is aangegeven. Aan de meester heeft hij niet gevraagd waarom het kind op de speelplaats werd gezet. Ook hield hij het kind thuis om de vrede te bewaren. Bij het begin van de toepassing van de nieuwe (school)wet kwam de pastoor bij hem en dreigde het kind bij hem weg te halen als het op de gemeenteschool bleef. Op de dreiging is niets gevolgd.

Pastoor Jaspers mag zich als zevende getuige verdedigen.

Hij zegt zich niet alles te herinneren, maar ontkent bij name tegen een kind de woorden "schele otter" gebruikt te hebben. Ik herinner me niet tegen Pauline de uitdrukking "geus" gebruikt te hebben, maar dat kan gebeurd zijn. Ik blijf erbij tegen de kinderen gezegd te hebben "Jullie zijn nu reeds zo slecht, wat zal het later zijn?". Maar ik heb dat in het algemeen gezegd zonder de kinderen van de gemeenteschool alleen te willen aanduiden. Verder ben ik voorzitter van het Weldadigheidsbureau. De lijst van de kinderen die gratis de gemeenteschool kunnen volgen is aan het bureau overgemaakt om te onderzoeken, maar dat gebeurde niet officieel, op zijn minst lag de lijst op tafel. Het Armenbestuur betaalt altijd voor de behoeftige kinderen van de gemeenteschool. Maar ik weet niet juist of er op de inlichtingen gevraagd door het gemeentebestuur geantwoord is. Ik ga soms naar de katholieke school en men gebruikt er de boeken

van vroeger volgens de wet van 1842. Welke boeken men in de gemeenteschool gebruikt weet ik niet.

In de katholieke school is er genaamde Alfons Luybaerts (Luypaerts) schoolmeester die niet gediplomeerd is. Verder is er moniteur (leerling die medeleerlingen onderwijst) Louis Ceulemans, 15 jaar, die naar ik meen de laatste klas geeft. De hoofdonderwijzer, denk ik, geeft 2 klassen. Er zijn de beste bekwaamheidscertificaten van inspecteur Verdeyen.

Verder maak ik deel van het katholieke schoolcomité waarvan de leden de taak hebben de school te beschermen. Maar ik zorg alleen daarvoor met mijn onderpastoor. Voorlopig heb ik dat comité nog niet nodig gehad.

In de katholieke school zijn er 3 klassen, maar zoals hiervoor gezegd, heeft de hoofdonderwijzer er 2 die in hetzelfde lokaal gehouden worden.

In het dorp zijn er 4 schrijnwerkers en het Weldadigheidsbureau heeft beslist bij alle vier te gaan, zodat elke schrijnwerker een jaar werk heeft, met gevolg dat Kerremans op zijn beurt zal gevraagd worden zoals de anderen.

Bij Van Neck ben ik geweest en heb hem de Sacramenten geweigerd volgens de instructies van de bisschoppen. Als ik gezegd heb dat hij zou sterven als een beest, gebruikte ik een algemene manier van zeggen en heb hem daardoor niet willen aanvallen.

Ik ontken bij Alewaters zo'n vraag gesteld te hebben als hij hiervoor verklaard heeft. Ik heb hem alleen gevraagd of hij de mensen onder zijn gezag hinderde hun kinderen naar de gemeenteschool te sturen. Daar hij negatief antwoordde ben ik vertrokken.

Wat De Smedt betreft herinner ik me niet hem bedreigd te hebben om het kind, bij hem geplaatst, weg te nemen. Maar dat kan plaats gehad hebben, in werkelijkheid is het kind bij hem gebleven.

Van meester Coenen kan ik noch goed noch kwaad zeggen; ik ontken tegen Alewaters gezegd te hebben dat hij zijn kind in een school zonder God stuurt en bij een onderwijzer zonder geloof.

Op de vraag van de Voorzitter naar de bezoldigingen van de onderwijzers van de katholieke school, denk ik daarop niet te moeten antwoorden, want als die personen gratis willen werken heeft niemand daarin iets te zien. Alleen ontken ik dat Ceulemans 10 fr. loon ontvangt. Het loon van deze jonge man is nog niet vastgelegd en momenteel heeft hij nog niets ontvangen alhoewel hij reeds 6 maanden in dienst is. Onderwijzer Luypaerts betaalt ikzelf gedeeltelijk. Verder woont hij op het kasteel van senator Cannart d'Halmale waarvan de opbrengsten voor hem zijn.

Zeker jaar heeft burgemeester Grégoire gezegd dat ik voor mijn plichten mijn kerkelijke oversten moet gehoorzamen zoals hij de zijne.

Na die uitgebreide repliek van pastoor Jaspers is het opnieuw de beurt aan de getuige Coenen. Hij verklaart zich vergist te hebben wanneer hij vol hield dat het tegen Pauline Bulens was dat hij het scheldwoord "geus" gebruikte. Het was tegen het schele kind dat hij "schele otter" zegde. Indien nodig kan ik getuigen over dit feit aanbrengen. Het kind is het me wenend zelf komen zeggen. Op de bewering van de pastoor dat Luypaerts de beste bekwaamheidscertificaten zou bezitten, moet ik opmerken dat de studies van gezegde Luypaerts beperkt zijn tot de gemeenteschool: bij mij was hij alleen hulp; de burgemeester zou, indien nodig, de bewijzen van zijn bekwaamheid mogen geven.

Pastoor Jaspers beweert dan dat al de kerkelijke inspecteurs, met name M. De Leest, die de katholieke school onderzoeken, met de meeste lof over hem spreken. Nogmaals ontkent hij de belediging

“schele otter” gebruikt te hebben tegen het kind van Pauline Bulens.

Vervolgens is het aan Philomeen Verbruggen, echtgenote Rongé, 40 jaar, landbouwster, om onder eed haar lange verklaring als volgt af te leggen. Ik heb me vrijwillig als getuige doen inschrijven. In September 1879 is de pastoor bij mij geweest om te vragen wat ik aan de katholieke school zou geven. Ik wilde niets geven. Hij had een school en dus was het niet nodig er een tweede op te richten. Bovendien, volgens uw eigen verklaring is de school goed, zei ik hem. Klopt, reageerde hij, maar nu zijn de school en de meester slecht; die deed zoals Judas zijn meester verkocht en evenzo heeft de meester zijn ziel voor 100 fr. verkocht. Daarna bedreigde hij mij, indien ik de kinderen niet naar de katholieke school stuurde, het cliënteel van M. Cappaert van Brussel te verliezen en dat ik ook mijn velden moest verlaten. Nochtans wilde hij me voor 3 fr. inschrijven voor de katholieke school, maar ik weigerde. Later, als hij me op een dag tegenkwam, heeft hij me verweten mijn kinderen naar “de geuzenschool” te sturen.

Op 5 februari 1880 ben ik gaan biechten. Dan heeft de pastoor me gezegd dat hij me geen absolutie gaf zolang ik mijn kinderen niet van de gemeenteschool weghaalde. Ik heb geantwoord dat ik dat niet deed zolang men niets slechts leerde op de school. Hij heeft me ook gezegd dat ik noch mijn man niet meer moesten komen biechten. Zelfs bij ziekte zouden we geen sacramenten ontvangen zolang onze zoon naar de gemeenteschool zou gaan. Ik zal u de absolutie geven, zegde hij, indien je zegt dat je door uw eigenaars gedwongen wordt uw kinderen naar de gemeenteschool te sturen. Ik zei dat hij zeer goed wist dat dit niet waar was, dat we door geen enkele eigenaar naar wie hijzelf geschreven had, gedwongen waren om onze kinderen naar de katholieke school te sturen. Als je zegt dat uw man u dwingt, vervolgde hij, zal ik de absolutie eveneens geven. Dat kan ik niet zeggen, antwoordde ik, want het is met mijn instemming dat de kinderen naar de gemeenteschool gaan, want ze leren er goed. Wel mevrouw, zegt de pastoor, denk er over na want uw man gaat te dikwijls bij burgemeester Grégoire, die de slechtste van gans de parochie is. Dit jaar, op 5 februari 1881, hebben mijn twee jongens die naar de volwassen school gaan, niet kunnen biechten.

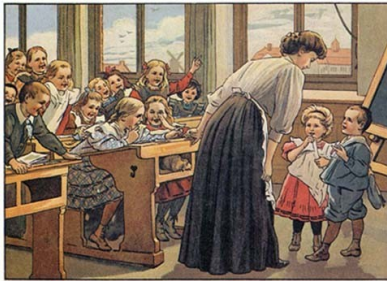
Ze overhandigt de commissie een exploit gedateerd 9 december 1880 waardoor, op verzoek van juffer Marie-Thérèse Van Hoesen te Brussel, deurwaarder Charles Van der Jeugd te Mechelen, aan de getuige de huur opzegt van een stuk land, door haar in huur bewerkt. Ook een brief van mr. Cappaert, pastoor te Brussel, neef van juffer Van Hoesen. De twee stukken worden bij het proces-verbaal gevoegd.

Pastoor Jaspers, opnieuw opgeroepen, ontkent absoluut aan de getuige gezegd te hebben dat ze haar land moest verlaten. Onderpastoor Goossens, aanwezig op de zitting, kan het getuigen. Maar getuige Verbruggen blijft formeel bij haar verklaring. Jaspers zegt dat het pas later is dat hij opzeg van het land gegeven heeft en dat hij er voor niets tussen zit. Hij heeft nooit aan Mr. Cappaert geschreven in verband met het land of met de kinderen Verbruggen. Philomeen Verbruggen doet opmerken dat de brief gedateerd is op 5 september 1879, opzeg 9 december 1880. Als mr. Cappaert in 1879 een pachter had gevonden, zou het land vanaf dan opgezegd zijn. Jaspers ontkent eveneens dat hij gezegd heeft dat de onderwijzer zijn ziel zou verkocht hebben. Hij beweert ook haar nooit aangesproken noch ontmoet te hebben in de Adeghemstraat. En mevrouw Rongé gaat akkoord met wat mr. Jaspers getuigt over wat er tussen hen gebeurd is betreffende het biechten.

Ondervraagd over de verklaring van Philomeen Verbruggen over wat er gezegd is in de biechtstoel kon of wilde Jaspers niet antwoorden. De Voorzitter doet hem opmerken dat wetten van de Kerk niet

verbieden te doen kennen wat er bij het biechten gebeurd is, als de persoon van wie men biecht gehoord heeft, verklaart ermee in te stemmen. Jaspers blijft weigeren daarover te getuigen en zegt dat Philomeen Verbruggen gekomen is met de bedoeling te biechten.

Als laatste getuige van Heffen komt de 27-jarige onderpastoor Cornelis Goossens met zijn verklaring. Aanwezig op de zitting heeft hij de getuigenis van Ph. Verbruggen gehoord. Hij was ook aanwezig tijdens het onderhoud tussen haar en de pastoor en heeft niets horen zeggen over de opzeg van land dat ze huurde. Er was geen sprake van land en hij was altijd bij de pastoor. Toch blijft Philomeen Verbruggen bij haar voorgaande verklaring.

Leon Bernaerts

Het vervolg van de onderwijsperikelen in 1879 kunt u lezen in onze volgende editie van Vaertlinck Contact (derde nummer van de twaalfde jaargang)

Lentezang.

**Welkom lieve Lente tyd!
Gy die Mensch en Vee verblyd
Als de zon krygt nieuwe krachten,
Dan verheugd gy 's Menschen hart,
Gy, gy die den Winter tart,
En verdryft de lange nachten:**

**Die met winden zyn verzeld,
't Geen den armen huisman knelt,
Als hy slaat van koude aan 't beenen.
't Zielbekoorlyk Lentsaizoen,
Kleed het dorre veld in 't groen,
En dat doet den Mensch herleven.**

**Wat al aangename geur!
Wat al bloemen schoon van kleur
Doen zich niet op voor onze oogen;
Roos, en Tulp, en Hiacint,
Die men in de hoven vind,
Roemen 't eeuwig Alvermoogen,**

**Maar wat hoor ik? Filomeel,
Die nu met haar Orgelkeel,
Kan elks aandacht tot zich trekken,
Zy kan ons tot onzen pligt,
Om te looven 't eeuwig licht,
Door haar schel gezang opwekken.**

**Zie de Koe, die 't gras nu smaakt,
Daar ze lang naar heeft gehaakt.
Zie de Vischjes in den vyver,
Zie hoe dat ze heen en weêr
Springen, dartlen, keer op keer;
't Spoort my aan tot vlyt en yver.**

**'k Dank den Schepper, die dit schiep,
Toen hy 't licht uit 't duister riep,
Eeuwig zy zyn naam geprezen;
Welkom lieve Lentetyd
Gy die Mensch en Vee verblyd;
Loof met my het Opper weezen.
G.A.B. oud 15 jaaren.**

De Gezellige, tweede deel, Amsteldam, 1772, p247.

Wel en wee van K.W.S.V. (deel 3)

7. Periode 1970-1980

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 1970-1971	Derde Afdeling Reeks B	10	30 wedstrijden	29 punten
Seizoen 1971-1972	Derde Afdeling Reeks A	15	30 wedstrijden	21 punten
Seizoen 1972-1973	Vierde Klasse Reeks D	3	30 wedstrijden	36 punten
Seizoen 1973-1974	Vierde Klasse Reeks C	2	30 wedstrijden	44 punten
Seizoen 1974-1975	Derde Klasse Reeks A	2	30 wedstrijden	29 punten
Seizoen 1975-1976	Derde Klasse Reeks A	9	30 wedstrijden	29 punten
Seizoen 1976-1977	Derde Klasse Reeks A	7	30 wedstrijden	31 punten
Seizoen 1977-1978	Derde Klasse Reeks B	6	30 wedstrijden	32 punten
Seizoen 1978-1979	Derde Klasse Reeks A	14	30 wedstrijden	24 punten
Seizoen 1979-1980	Derde Klasse Reeks A	7	30 wedstrijden	34 punten

Het seizoen 1971-1972 eindigde dramatisch voor Oranje-Zwart. De laatste thuiswedstrijd moest gewonnen worden wilde men in derde klasse blijven aantreden. Pikant detail was dat de tegenstanders onze geburen uit Puurs waren, die in de Appeldonkstraat zouden uitmaken wie er zou degraderen. En wat geen enkele W.S.V. supporter ooit kon vermoeden gebeurde inderdaad. De Puurse doelman Slovak speelde de wedstrijd van zijn leven en de gebroeders Szapinski deden de rest. Meer dan 3.000 toeschouwers zagen hoe de Puurse spelers elkaar in de armen vielen na de 0-3 einduitslag.

Positief voor deze periode was dat W.S.V. deels uit noodzaak resoluut de kaart 'jeugd' had getrokken. Een reeks talentvolle jongeren maakten hun opwachting in het eerste elftal.

Deze supportersclub zorgde ervoor dat de volgende seizoenen er steeds wat te beleven viel in de Appeldonkstraat. Mede ook door de terugkeer van 'de twee Louis' (De Buyser en Van Ighem) viel opnieuw het vloeiend Willebroeks samenspel op. Dit resulteerde tijdens het seizoen 1973-1974 in een 2^e plaats in de algemene rangschikking na het ongeslagen Dendermonde.

Deze tweede plaats gaf recht op promotie naar 3de afdeling. Dat dit elftal heel wat in zijn mars had bewees het reeds tijdens het seizoen 1974-1975.

Enkel ex-eerste klasser

La Gantoise kon Oranje-Zwart van een nieuwe promotie houden. Op onderstaande foto genomen tijdens het seizoen 1973-1974 op het veld van de latere kampioen Dendermonde herkennen wij: Vandebroeck – Somers – Aerts – Heyman – Reyniers – Matthijssen – Blinde-man – Kuterna – Van de Waver – Forceville en Thomas.

8. Periode 1980-1985

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 1980-1981	Derde Afdeling Reeks B	14	30 wedstrijden	26 punten
Seizoen 1981-1982	Derde Afdeling Reeks A	16	30 wedstrijden	15 punten
Seizoen 1982-1983	Vierde Afdeling Reeks B	9	30 wedstrijden	29 punten
Seizoen 1983-1984	Vierde Afdeling Reeks B	9	30 wedstrijden	28 punten
Seizoen 1984-1985	Vierde Afdeling Reeks B	14	30 wedstrijden	27 punten

Weinig sportieve hoogtepunten in deze periode. Tijdens het seizoen 1984-1985 moest er zelfs een testwedstrijd gespeeld worden op het terrein van K.S.C. Grimbergen. De tegenstander was Paturages, dat één van zijn vorige wedstrijden verloor met forfaitcijfers omdat het te laat aan de aftrap in Vorse-laar verscheen, en mede daardoor een testwedstrijd moest spelen.

Deze harde wedstrijd kende een spannend verloop en uiteindelijk kon Oranje-Zwart het laken naar zijn kant trekken dank zij een doelpunt van Huys. Uitslag 1-0.

Samenstelling van W.S.V.: Dendal – Martin Callaerts – Thomas – De Keersmaecker – De Backer – Huys – Nimmegeers – Gary Callaerts – Gillis – De Smedt – Van den Bergh Theo. Een sportief hoogstandje kwam er dan toch met de plechtige inhuldiging van het voetbalstadion De Schalk op zaterdag 16 juni 1984. Met deze verhuis kwam er een definitief einde aan een roemrijke periode. Vele oudere supporters namen met spijt in het hart afscheid van het Henri Pickery-stadion in de Appeldonkstraat, waar de mooiste bladzijden uit de Willebroekse voetbalgeschiedenis werden geschreven, en vanaf dan verbannen werden naar het rijk der nostalgie.

Hieronder het elftal tijdens het seizoen 1984-1985 dat de nieuwe voetbaltempel in bezit nam.

9. Periode 1985-1990

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 1985-1986	Vierde Afdeling Reeks A1	11	30 wedstrijden	27 punten
Seizoen 1986-1987	Vierde Afdeling Reeks B	10	30 wedstrijden	27 punten
Seizoen 1987-1988	Vierde Afdeling Reeks B	7	30 wedstrijden	30 punten
Seizoen 1988-1989	Vierde Afdeling Reeks B	11	30 wedstrijden	23 punten
Seizoen 1989-1990	Vierde Afdeling Reeks B	16	30 wedstrijden	14 punten

Zelfs in vierde klasse kon Oranje-Zwart zich niet laten gelden als een toonaangevend elftal. Een plaats in de grijze middenmoot van de rangschikking was het resultaat. Er moest zelfs regelmatig naar onder gekeken worden om een degradatie te kunnen ontlopen.

Tijdens het seizoen 1989-1990 volgde de onvermijdelijke tuimeling naar 1e Provinciale Afdeling. Met amper 2 overwinningen op het actief, schreef dit elftal één van de weinige zwarte bladzijden uit de lange K.W.S.V. geschiedenis.

Mede door deze degradatie haakten vele trouwe supporters af, die helemaal geen heil zagen in het niveau van Provinciaal voetbal.

10. Periode 1990-1995

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 1990-1991	1 ^{ste} Provinciale Afdeling	4	30 wedstrijden	37 punten
Seizoen 1991-1992	1 ^{ste} Provinciale Afdeling	3	30 wedstrijden	39 punten
Seizoen 1992-1993	Vierde Klasse Reeks B	7	30 wedstrijden	30 punten
Seizoen 1993-1994	Vierde Klasse Reeks B	11	30 wedstrijden	23 punten
Seizoen 19894-1995	Vierde Klasse Reeks B	16	30 wedstrijden	14 punten

Het eerste seizoen Provinciaal voetbal verliep eerder gunstig, daar de gevreesde terugval naar tweede provinciale nooit in zicht kwam. De nieuwe spelerskern verdedigde zich meer dan behoorlijk met als beloning een eervolle vierde plaats in het algemeen klassement met 37 punten. Tijdens het seizoen 1991-1992 presteerden onze jongens nog beter met een derde plaats als eindresultaat en deelname aan een eindronde om een bijkomende steiger aan te duiden. Nadat de heenwedstrijd van deze finale-eindronde tegen Leest op een nipte overwinning eindigde (0-1), dachten wij de schaapjes reeds op het droge te hebben. Echter tijdens de terugwedstrijd op de Schalk stonden wij op een bepaald ogenblik met 0-2 in het krijt, en weg promotie. In de verlenging konden 'Onze Lieuwen' de wedstrijd naar hun hand zetten (uitslag 2-2), en promotie naar vierde nationale!!!

Willebroek speelde tijdens deze eindronde met onder meer: Van der Taelen, Callaerts, Van Camp, Goossens, Heremans F., De Smedt, Vyncke, Asseloos, Van Giel, De Vré, Jubitana, Pouillon, Heremans K.

Tijdens het seizoen 1993-1994 kwamen zich nieuwe onweerswolken over de Schalk nestelen. Het daaropvolgende seizoen tuimelde K.W.S.V. opnieuw naar 1e Provinciale Afdeling met amper 14 punten en een laatste plaats in de rangschikking.

11. Periode 1995-2000

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 1995-1996	1 ^{ste} Provinciale Afdeling	4	30 wedstrijden	49 punten
	Eindronde Meerhout – K.W.S.V. 1-0		K.W.S.V.-Meerhout 1-1	
Seizoen 1996-1997	1 ^{ste} Provinciale Afdeling	5	30 wedstrijden	52 punten
	Eindronde Meerhout – K.W.S.V. 1-0		K.W.S.V.-Meerhout 3-1	
Seizoen 1997-1998	1 ^{ste} Provinciale Afdeling	1	30 wedstrijden	57 punten
	Kampioen en Beker van Antwerpen			
Seizoen 1998-1999	Vierde Afdeling Reeks B	4	30 wedstrijden	49 punten
Seizoen 1999-2000	Vierde Afdeling Reeks B	7	30 wedstrijden	47 punten

‘Een vogel voor de kat verandert in een prijsduif’ konden wij anno 3 mei 1999 lezen in een groot krantenartikel.

Omdat tijdens de seizoenen 1995-1996 en 1996-1997 er geen prijzen konden gewonnen worden in eerste provinciale afdeling, daalde de stemming zienderogen. De hele entourage had gehoopt dat de terugkeer naar bevordering een makkie zou zijn. Maar schijnbaar hadden wij ons vergist.

Nadat onder de kundige leiding van Rudy Haleyt zowel de kampioenstitel als de Beker van Antwerpen in 1^e Provinciale Afdeling werden gewonnen, brak een nieuw tijdperk aan voor Oranje-Zwart tijdens het seizoen 1997-1998.

Niet alleen geraakte de nasleep van het beruchte K.W.S.V.-dossier van de baan in de vorm van een aannemelijke oplossing. Het daarop volgende comeback-seizoen in bevordering bracht de rijke mogelijkheden van het elftal

aan het licht. Onder leiding van Eddy Vandeven behaalde het elftal een gedeelde derde plaats met 49 punten.

Ook het volgend seizoen 1999-2000 bracht de bevestiging dat K.W.S.V. stilaan aan het uitgroeien was tot een toonaangevend elftal in bevordering.

12. Periode 2000-2005

Overzicht van de teruggevonden eindresultaten:

Seizoen 2000-2001	Vierde Afdeling Reeks B	11	30 wedstrijden	37 punten
Seizoen 2001-2002	Vierde Afdeling Reeks B	5	30 wedstrijden	47 punten
Seizoen 2002-2003	Vierde Afdeling Reeks B	10	30 wedstrijden	38 punten
Seizoen 2003-2004	Vierde Afdeling Reeks B		30 wedstrijden	

Niettegenstaande de niet aflatende grote inspanningen om een elftal tussen de lijnen te brengen dat eindelijk 'eens een periode kan binnenhalen' of eens een keertje kan meespelen voor een eindronde, lukte het tijdens bovengenoemde periode nooit om een goed eindresultaat neer te zetten.

Nochtans passeerden een aantal gerenommeerde spelers de revue, maar ook zij konden het tij maar niet doen keren. Tijdens het seizoenbegin verschenen wij steeds als één der favorieten op de kampioenstitel aan de start, maar de verschillende elftallen konden maar niet bevestigen. Wel meer dan eens moesten de andere favorieten in onze thuisvesting 'de Schalk' het onderspit delven, maar de wedstrijden tegen ploegen uit de kelder van de rangschikking deden ons telkens de das om. Ze brachten trainers, bestuursleden en supporters meer dan eens tot wanhoop.

Voor het seizoen 2004-2005, in het jubileumjaar van stamnummer 85, startten wij met eerder beperkte ambities, en laten ons door de anderen niet meer in een favorietenrol duwen.

Wij moeten eindelijk, met de lessen uit het verleden in het achterhoofd, ons door de anderen niets meer laten aanpraten. Met een bijna gans nieuwe spelersgroep zien we wel waar wij uitkomen!

Spelerskern seizoen 2001—2002

De Willebroekse “Prinsen Carnaval”

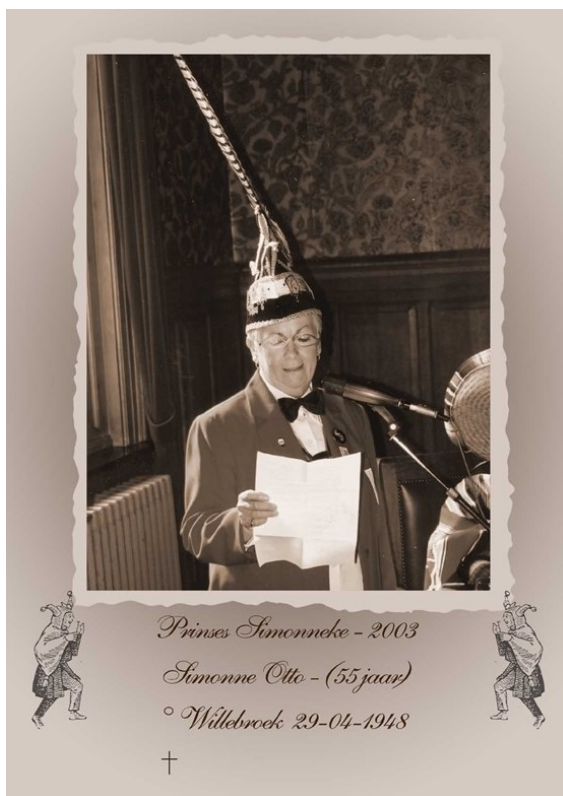
In Willebroek ging men pas in 1956 over tot het verkiezen van een “Prins Carnaval”, later ook een “Prinses Carnaval”. Wij hervatten in deze 13de reeks de chronologische volgorde van verkiezing van de prinsen en prinsessen waar wij in 2009 gebleven waren.

Prinses Josiane I (2001)

Prins Henri I (2002)

Prinses Simonneke (2003)

Prins Kurt I (2004)

Drie oorlogsjaren uit het leven van Georges Dezaeger (deel 4)

Achter ons hoorden we het gedempt gevloek van kameraden die onderuit gleden en kennis maakten met het ijsskoude water. Elke stap die we verder zetten betekende gevaar. De waterlijn bleek afgeboord met wrakhout, allerhande rommel, krenge van verdronken dieren, schapen, geiten, soms het kadaver van een koe. De lijken van gesneuvelde geallieerden en Duitse militairen waren klaarblijkelijk al afgevoerd door speciale eenheden. Wij moesten voorbij Canadese stellingen waarvan de bezetters ons met veel enthousiasme verwelkomden. De verdedigingsposten bleken weinig comfortabel. Een kuil, ingegraven boven aan de dijk, beveiligd en versterkt met zandzakken, een kijkstrook waarboven de loop van een zware "Vickersmitrailleur"

Vickersmitrailleur

scherming tegen de regen. Tijd voor kennismaking was er niet. Onze Canadese gids maande ons aan op te schieten. Wij trachtten zo vlug mogelijk vooruit te komen maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Ploeterend, struikelend, wegglijdend, op meerdere stroken vastgezogen in de modder, werd de tocht een echte martelgang. Nu en dan klonk in de verte het geluid van een vuurgevecht, heen en weer over de Waal, tussen de "prrrrrt" van de Duitse Spandau en het "tatatata" van de Engelse Brens.

Bren

De hoogte van de dijk gaf ons een betrekkelijk gevoel van veiligheid.

Eindelijk, na anderhalf uur, doemden vóór ons, tegen de nachthemel, de donkere contouren op van een massief gebouw. Langs een openstaande poort leidde onze gids ons binnen in een donkere ruimte. Daar flitste hij zijn zaklamp aan. Wij bevonden ons onder het gewelf van een grote fabriekshal. Kapot van de barre tocht lieten we ons op de betonnen vloer zakken. Er was niemand om ons te ontvangen. Onze gids die dat ogenschijnlijk niet verwacht had, en zelf zeer gehaast bleek gaf zelf enkele inlichtingen: "okay boys, here we are at the limit of your operation-zone. This is a solid brick-factory. I must leave you here. Stay here for this night; you are safe against bombs and grenades; but there is only a slight danger of German patrols. So, be alert and put some guards at the entry. Tomorrow you will find your task. So good bye, and good luck."

Met dank, maar helemaal overdonderd, namen wij afscheid van onze gids. Die kon niet rap genoeg weg zijn. Wat we wel begrepen: hij moest immers nog de ganse weg terug.

En daar lagen we dan, onverwacht, in de vuurlijn: onze sectie...of wat er nog overbleef van de oorspronkelijke twaalf. (een korporaal hadden we nooit gezien): De sergeant, de sectieoverste was in België moeten blijven voor de vorming van nieuwe eenheden. Eén man had bij het reinigen van zijn geweer in zijn voet geschoten en een tweede was in België moeten blijven als getuige in een moordzaak. Een derde was van opleiding verpleger en als brancardier opgevorderd als lid van de bemanning van de "brencarrier" (licht rupsvoertuig) bij de staf van de compagnie.

Bleven over een groep die kapot was van de zware verplaatsing; een groep die verweesd achterbleef in een donker hol, met een heimelijke vrees voor het dreigende onbekende; zonder instructies, met de enige wetenschap dat wij hier waren

Zicht op steenbakkerij Erlecom uit 1945

om “iets” te verdedigen tegen een meedogenloze vijand.

We verdeelden ons in vier wachtposten van twee man, die elk om beurt twee uur zouden waken bij de ingang. De nacht verliep zonder problemen.

Door de grote open poort van de hal viel het daglicht naar binnen. De hal was helemaal leeg, ook de zijkamers. Waarschijnlijk was de fabriek door de Duitsers ontmanteld en alles wat bruikbaar was afgevoerd naar Duitsland. Dat was onze bekommernis niet.

Inderdaad zaten we veilig: de buitenmuren waren decimeters dik en het gewelf in beton, leek bestand tegen licht kanonvuur. Maar een verdedigingsstelling was het niet.

Na beraad was de beslissing: naar buiten op verkenning. De fabriek stak boven de water-vlakte uit en was volledig droog gebleven. Haaks voor de ingang lag een weg richting dijk, en naar beneden toe naar een dorpje van ongeveer 10 à 15 huisjes, die deels onder water stonden. Ik vroeg een makker mij te vergezellen en trok op onderzoek. We bevonden ons aan een bocht van de Waal. Vóór ons een rak (recht stuk) van de rivier naar Noord-Oost en naar links eveneens een rak naar Noord-West. Maar meer tijd om te observeren hadden wij niet.

Aan de overkant van de rivier hoorden wij een doffe plof. Iets suisde boven ons hoofd en ontplofte met een luide knal in het dorp. Als de wind vlogen wij terug onze steenbakkerij binnen. De granaten ontploften nu overal in het rond. Waarschijnlijk waren wij, niet beschermd door de dijk, opgemerkt door een mortier ploeg van de Duitsers. De granaten bleven vallen: in het dorp, op de weg, in het water; ze sloegen krater-tjes in de aarde, putjes in de weg, verbrijzelden dakpannen in het dorp; dodelijke granaatscherven slierden met snerpend geluid alle kanten uit, sloegen brokken uit de muren...en doodsangst in de ogen van onze ploeg. Wat een ontvangst aan het front: een, echte vuurdoop! Dat ging zo minutenlang door. Opeens hoorden wij kanonnen-gebulder van over het water achter ons van uit de richting Beek. Aan de overkant van de Waal hoorden we verschillende ontploffingen en op slag viel de granatenregen bij ons stil. De stilte duurde een paar minuten en we riskeerden het, ons naar buiten te begeven. Toen hoorden wij vanuit Beek een tweede salvo vertrekken. Aan de overzijde van de rivier zagen wij nu explosies van garven opspringende aarde en modder. En toen werd het stil....doodstil.

Na een poosje besloten we onze verkenning verder te zetten op zoek naar onze stelling. Lager aan de waterkant stond er een “Buffalo”, onbe-

mand, waarschijnlijk in panne. En inderdaad: hij was achtergelaten, vastgeraakt met kilometers telefoondraad rond zijn rupsen en aandrijfwielen. Behoedzaam en zeer voorzichtig slopen wij verder in de richting vanwaar wij de vorige dag gekomen waren. 100 meter verder stond er hoger, tegen de dijk aangebouwd een groot huis: een trap leidde naar een deur in't midden van twee woonvleugels. De helft van het huis kwam boven het niveau van de dijk uit, het onderste gedeelte was uitgegraven in de dijk. De deur stond open en de ramen aan beide zijden waren nog intact. Al met al zag het gebouw er dreigend uit. Ik gaf zes makkers de raad een beetje achter te blijven en met ons twee slopen we dichterbij.

Opeens hoorden we gerommel in het huis. Verrast lieten we ons plat vallen op onze buik, het geweer in de aanslag. Achter de deuropening galmde luid een stem naar binnen toe: "Its OK, no problem" een figuur in kaki verscheen uit het donker gat en riep in onze richting "Hello, there you are, our boys, you are welcome". Was dat een verrassing: en een aangename. Opgelucht gingen we kennis maken. We dachten dat het achtergebleven Canadezen waren. Maar het was een drietal Engelsen: een onderluitenant en twee onderofficieren. En toen werd veel duidelijk: zij vormden de observatiepost van een batterij kanonnen: "zes ponders" die opgesteld stond bij Beek.

Britse artillerie batterij

Zij waren ook opgeschrikt door het geluid van

het mortiervuur in onze richting. De Duitsers hadden 's nachts gebruik gemaakt van de duisternis om zich met hun mortieren verdekt op te

duitse mortier

stellen op de andere oever. Door het afvuren van hun granaten hadden zij echter hun opstelling verraden. De Engelse officier had die vlug in kaart gebracht en telefonisch overgemaakt aan zijn batterij. Daar werd niet getreuzeld en een eerste Salvo werd gericht uitgevoerd, en het moet meteen raak geweest zijn. Het tweede salvo was bestemd voor de in allerijl terugtrekkende Duitsers. Die hadden hun lesje wel geleerd. En wij wisten op slag wat onze taak was. De verdediging van de Engelse waarnemingspost. De Britten waren opgetogen: de vorige ploeg van 3 Canadezen werd afgelost door onze sectie van acht man, waaronder een "Bren ploeg (licht machinegeweer)". En wij waren gelukkig met de waarnemingspost in ons midden en de artilleriesteun in onze rug. We kwamen vlug overeen met de Engelsen. Zo mocht onze ploeg gebruik maken van de rechterkant van het huis. Het gedeelte dat onder het niveau van de dijk lag en de kamer die boven de dijk uitkwam. Deze kamer had een raam dat uitzag over de rivier en dat rustte op een muur van ongeveer 80 cm. En dat was interessant: want onder die 80 cm was de kamer kogelvrij en zij had een houten vloer: heel wat beter om op te slapen dan op de betonnen

vloer van de steenbakkerij. Onder strikte voorwaarden mochten we dan ook gebruik maken van die kamer.

De gevechtspost was een uitgegraven diepte voor de voordeur, versterkt met zandzakken. Groot genoeg voor twee man, en met een uitsparing voor de opstelling van onze Bren.

Nu moesten wij ons nog organiseren. We besloten vier ploegen van twee man te vormen; 2 man op wacht, 2 op standby, 2 op rust en twee op rust of vrij. Ik vond het eigenaardig, maar al bij al gemakkelijk, dat de meeste van mijn voorstellen zonder discussie aanvaard en uitgevoerd werden. Waarschijnlijk waren mijn vrienden blij dat iemand de leiding nam terwijl zij toch inspraak bleven hebben in alle beslissingen. Gezamenlijk maakten wij een rooster op voor de verschillende wachtbeurten. De rest van de dag werd besteed aan het kuisen en in orde zetten van onze wapens (en dat was absoluut nodig na het geploeter van de vorige dag), de verbetering van de gevechtspost, de inrichting van ons onderkomen en het maken van verdere afspraken met de Engelsen.

Inmiddels waren ook onze ploegen gevormd: Fred en Willem, Pierre en Karel, Serge en Frans, Jan en ik (Georges) de "Jos".

We begrepen al vlug dat onze taak, een verdedigingsopdracht zou zijn.

Eerst en vooral de bescherming van de Engelse waarnemingspost ten tweede een dekking verzekeren langs de rechterflank die volgens de officier open en bloot lag, zonder verdediging. De onderluitenant vroeg ons tevens, ten einde de ligging van hun post niet te verraden, in geen geval een vuurgevecht uit te lokken, tenzij natuurlijk bij een vijandelijke aanval of een infiltratiepoging.

Onze eerste nachtelijke wachtbeurt – van Jan en mij, viel van 2 tot 4 uur. We losten Serge en Frans af, zorgden ervoor dat onze geweren

geladen en schietensklaar waren, en vergewisten ons ervan dat onze "Bren" gewapend en goed opgesteld stond. We spraken af mekaar wakker te houden, zodra een van beiden de neiging zou vertonen om in te dutten. Een gevoel van spanning, nog meer van verantwoordelijkheid omklemde onze gemoedstoestand. Er werd weinig gefluisterd. Beiden waren wij verzonken in onze eigen gedachten. Het was doodstil, geen zuchtje wind. Voor ons op enkele meter afstand stroomde de Waal, de machtige bijrivier van de Rijn. Ik trachtte enkele merkpunten te vinden, maar veel verder dan de donkere aflijning van de vijandelijke oever reikte de zichtbaarheid niet. In de brede bocht van de Waal was niets waar te nemen, en het zicht op het rak (rechte stuk) voor ons versmolt al vlug met het donker van de nacht. Heel in de verte hoorden we sporadisch het geluid van een vuurgevecht, schermutseling van patrouilles die op elkaar gebotst waren? Het geluid van geweervuur en het geraatel van lichte machinepistolen stierf alvast uit.

En terug kwam de stilte, stilte die als een loden deken drukte op een gevaarlijke eentonigheid. De minuten slopen voorbij en we beseften dat de nachtelijke wachtbeurten niet de aangenaamste zouden zijn.

't Was met een gevoel van opluchting dat we om 4 uur afgelost werden door Fred en Willem. Tevreden dat er niets speciaals gebeurd was doken we in onze slaaphoek onder de dekens. We werden niet gestoord in onze slaap. De volgende dag werd vooral besteed aan de verdere inrichting en verdediging van ons verblijf.

Op onze linkerflank konden we tamelijk gerust zijn: daar bevonden zich op een paar honderd meters de andere secties van de Cie. Onze rechterflank bood ons meer zorgen. Onze Engelse gezellen hadden ons verzekerd dat wij op het einde van de verdedigde dijkstrook zaten. Daarom besloten Jan en ik om een verkenning uit te voeren.

Tijdens onze rustperiode trokken wij er op uit.

Eerste doel: het dorpje bij de steenbakkerij (het verste punt van onze zone). Uiterst behoedzaam slopen we in de richting van de bebouwde kom. De huisjes aan de rand van het centrum stonden met de voeten in het water. Enkel de weg naar de Waal van uit het centrum, en het centrum zelf bleken droog te staan. Het dorp zelf lag er doodstil bij: geen gerucht. Voorzichtig naderden wij de eerste huisjes, deuren en ramen stonden open en vormden een donkere dreiging. Maar niets bewoog.

Binnen bleek dat alles grondig geplunderd was: de kasten stonden open, huisraad lag verspreid over de grond. De Duitsers hadden alles wat ze konden gebruiken gestolen en meegesleurd vooraleer de onderwaterzetting het dorp bereikte. We doorzochten huis voor huis. In één van de grotere woningen was er een soort hulpkantoor ingericht: de vitrinekasten met klasseurs waren stukgeslagen en documenten en poststukken slingerden over de vloer. Aan een muur (en dat was interessant) plakte nog een landkaart van het gebied waar wij ons bevonden, met de naam van ons dorpje: ERLEKOM. Ik vond een stuk papier en een stompje potlood en maakte een schetsje van het gedeelte van de kaart dat ons interesseerde. Ik nam enkele noti-

ties, die waardevol konden zijn. Onder andere: de namen van de dorpen in onze omgeving: Kommerdijk, Gendt en Kapel, aan de overkant van de Waal en Ooy, Kekerdom, Leuth en Millingen aan de Rijn aan onze kant.

We zochten een huis aan de rechterkant van het dorp om vandaar een zicht te kunnen werpen op onze rechterflank. We zochten een hogergelegen woning uit en klommen naar boven toen Jan gebaarde om stil te zijn. En inderdaad.....we waren direct op onze “qui vive”: boven ons hoorden wij gestommel. Iemand die zich verstopte? Een gedeserteerde Duitser? Er liep een smalle trap naar een valdeur. Trap voor trap, geweer in de aanslag met Jan om in te grijpen achter mij, duwde ik de valdeur in een spleet. Toen mijn ogen zich aangepast hadden aan het halfdonker zag ik.....vier witte pootjes. Ik duwde de valdeur verder open en stond oog in oog met een geit. “Zeg Jan, kom eens kijken” riep ik naar beneden, en Jan, toen die het schouwspel zag schoot in een lach: “Vooruit met de geit”.

De geit keek ons verwaasd aan en begon te mekkeren. Het beestje moest zeker in vijf maanden geen levende ziel gezien hebben. We vroegen ons af hoe het mogelijk was dat dat dier nog leefde. Maar die vraag was vlug opgelost. De eigenaar – een kleine boer? – die waarschijnlijk de oogst van vorig jaar had willen verstoppen voor de Duisters had de opbrengst opgeslagen op zijn zolder. Er lag een massa hooi, een berg

wortelen, een hoop aardappelen, bakken met erwten en bonen en opengescheurde zakken met graan; en top-punt van vernuft (respect voor de boer) een tobbe half vol met water, met een rubberen slang verbonden met een

hoger gelegen dakgoot. Boerke Haas op zijn best!! “Wat doen we met de geit” opperde Jan. Even nagedacht; gewikt en gewogen. En besloten: hier laten, zij kan niet beter zitten: eten en drank genoeg; en zo lang zou de oorlog toch niet

meer duren, en dan vindt de boer zijn geit terug. Dag geit.

We trokken de valdeur dicht en gingen terug naar de slaapkamer met zicht op onze rechterflank: zo ver we zien konden één verdrinken land, water overal; hier en daar de nok van een huisje of de bovenbouw van een hoeve. Gelukkig was het een klare, heldere dag met veel zonneschijn. Aan de hand van mijn schetsje konden we rechts van ons vlak tegen de Duitse grens de kerktoren van Leuth localiseren, en links van ons de kerk van Kekerdom en heel in de verte, recht voor ons de contouren van een grotere agglomeratie: Millingen aan de Rijn. Het uitzicht over de watervlakte gaf ons een zekere geruststelling: vijandelijke patrouilles moesten eerst de Waal oversteken (in Millingen aan de Rijn), ze moesten een vaartuig vinden, en dan de immense plas overroeien of peddelen gehinderd door de binnendijken die slechts een paar decimeter onder het watervlak zaten. We wisten genoeg. Toch zouden we onze waakzaamheid langs deze kant opvoeren

Onze vrije tijd zat er op en we moesten terug naar onze stelling. Ik haastte mij naar de gevechtspost om mijn schetsje te vergelijken met de werkelijkheid. En inderdaad wat ik 's nachts niet had kunnen opmerken was nu duidelijk te zien. Op ongeveer 800 meter, verscholen achter de hoge dijk van de Waal lag het dorpje Kommerdijk: enkel de daken van de woningen waren zichtbaar. Voor ons, op ongeveer 1,5km stond de kerktoren van Gendt en Kapel. Aan onze verzamelde sectie en aan de Engelse ploeg maakte ik onze bevindingen over.

Inmiddels was onze bevoorrading aangekomen: een Buffalo met ons rantsoen: een dosis kogels voor onze geweren en onze Bren, een jerrycan drinkbaar water, een jerrycan water voor onze hygiëne, een bidonneke soep, een bidonneke koffie en wat dozen en blikken krachtvoedsel. De kok van de Cie die de overvaart meemaakte gaf ons de raad zuinig te zijn met onze rantsoe-

nen. Het zou kunnen gebeuren – en het gebeurde meermaals – dat de Buffalo in panne viel, of op een mijn reed of niet beschikbaar was. We dachten onmiddellijk aan de amfibie die met kilometers draad rond zijn rupsen nutteloos onderaan de dijk stond.

Voeding was één probleem. Een tweede was de lichamelijke hygiëne. En hier prezen we ons gelukkig. We waren voorbij de gevechtsposten van de Canadezen, nu door onze mannen bezet, getrokken en hadden gezien hoe primitief die waren. Wij zaten in een huis, en dat huis had een WC. Nou ja, het was wel maar een plank met een gat en een deksel, en daar onder een beerput, maar 't was een WC. Met elf man was het soms wel aanschuiven. Water was er in overvloed, vóór en achter, maar ofwel onbereikbaar – de Waal; ofwel onbruikbaar vervuild en gevaarlijk besmet, een meer tussen ons en Beek.

De kok had ons ook kunnen melden dat de staf van de Cie zich bevond in Ooy. De bevoorrading werd aangevoerd vanuit Beek.

We hadden nog meer geluk. Na de strenge winter, kondigde zich reeds eind februari een vroege lente aan. De weersomstandigheden waren mild: overdag veel zonneschijn, 's nachts een matige temperatuur.

Maar de volgende nacht zou een echte verschrikking betekenen. Onder invloed van de zon, had zich overdag een nevelsliert gevormd die met de opkomende duisternis overging in een dichte mist met een zichtbaarheid die slonk van 20, naar 10 tot amper een paar meter, een denken van angst. De nachtploegen waren praktisch blind. Zij waren voor hun waarneming aangewezen op geluid. De schreeuw van een nachtvogel was voldoende om koude rillingen te bezorgen.

Het vervolg van dit relaas van Georges Dezaeger kunt u lezen in de volgende editie van

Vaertlinck Contact (derde nummer van de twaalfde jaargang)

Voornamen (deel 3)

Dafne

Herkomst: Voornaam van Griekse oorsprong ontleend uit de Griekse mythologie waarin Dafne de dochter was van de riviergod Peneus in Thessalië die door een verliefde Apollo achtervolgd werd en op haar smeekbode werd ze door de goden in een laurierboom veranderd.

Betekenis: Laurier

Afleidingen: Daphnis, Dafnie, Dafna, Daphnah

Daniël

Herkomst: Bijbelse voornaam van Hebreeuwse oorsprong en in het Oude Testament de naam van de tweede zoon van koning David die verwekt werd bij Abigail.

Betekenis: mijn rechter is God

Afleidingen: Daan, Daantje, Daneel, Dani, Daniele, Neel, Niele, Daleen, Danela, Niëla

David

Herkomst: Bijbelse voornaam van Hebreeuwse oorsprong en in het Oude Testament de naam van de jongste van zeven of acht zonen van Isa of Isaï.

Betekenis: uitverkoren vriend, ook wel: lieveling of geliefde

Afleidingen: Daaf, Dao, Daoviet, Dé, Dee, Dee-dee, Daverina, Davientje, Davy

Delfine

Herkomst: Overwegend Franse voornaam van Griekse origine oorsprong van een voornaam zoals bv. de H. Delphinus of Dauphin van Bordeaux.

Betekenis: dolfijn (=oorspronkelijk Griekse betekenis), kroonprins (=latere franse betekenis)

Afleidingen: Delfin, Delfie, Delly, Delphy, Fien, Fine, Finneke

Delia

Herkomst: Voornaam van Griekse oorsprong ontleend uit de Griekse mythologie waarin Delia een bijnaam was voor de godin Artemis, zo genoemd naar haar geboorteplaats, het eiland Delos.

Betekenis: geboren of afkomstig uit Delos (=oorspronkelijke betekenis), schitterende (=latere betekenis)

Afleidingen: Deliana, Delina, Dhelia, Dilia, Dilian, Diliana, Dillian

Demetrius

Herkomst: Gelatiniseerde voornaam van Griekse oorsprong ontstaan door afleiding uit de Griekse mythologie en de naam van de godin Demeter, godin van de landbouw.

Betekenis: toegewijd of afkomstig van (de godin) Demeter, ook wel: afkomstig van de vrijgevege moeder

Afleidingen: Daimen, Demetri, Dimi, Deitra

Desideratus

Herkomst: Voornaam van Latijnse oorsprong, nauwverwant met de voornaam Desiderius en als voornaam bekend van de dochter van de Longobardische koning Desiderius.

Betekenis: de verlangende

Afleidingen: Dees, Desideraat, Desire, Dis, Dizzi

Diederik

Herkomst: Voornaam van tweestammig Germaanse oorsprong samengesteld uit Diede (=Diet-) en -rik

Betekenis: machtige onder het volk

Afleidingen: Dederik, Deerk, Derik, Derrick, Diederik, Dierik, Dirk, Rik, Theorik, Thie, Dederica

Dominicus

Herkomst: voornaam van Latijnse oorsprong en onder meer de voornaam van vier italiaanse schilders Domenico Di Bartolo.

Betekenis: toebehorende aan de Heer. (om deze betekenis werden vroeger vaak kinderen die geboren werden op een zondag met deze voornaam bedacht)

Afleidingen: Domein, Domien, Dominiek, Dominie, Mien, Minikus, Niek, Domini, Dominiek, Nieki

Door

Herkomst: Overwegend Nederlandse voornaam wel ontleend uit de oorspronkelijk Griekse tweestammige voornamen met als tweede lid -door, zoals Isidoor, Polydoor of Theodoor.

Betekenis: geschenk

Afleidingen: Doorken, Dorus, Doortje, Dora

Dorothea

Herkomst: Voornaam van Griekse origine ontstaan als een anagram van de oorspronkelijke voornaam Theodora.

Betekenis: geschenk van God, ook wel: geschonken door God.

Afleidingen: Do, Dete, Doorke, Dorien, Dorijn

Edith

Herkomst: Overwegend Engelse voornaam van tweestammig Angelsaksisch-Germaanse oorsprong. In de loop der eeuwen enigszins verkort en vervormd.

Betekenis: strijdster voor het erfgoed

Afleidingen: Ditta, Edytha, Edythe

Edmond

Herkomst: Voornaam van tweestammig Angelsaksisch-Germaanse oorsprong samengesteld uit Ed- en -mond.

Betekenis: voogd van het erfgoed (in de betekenis van: erfgoedbeschermer).

Afleidingen: Mon, Mong, Monne

Eduard

Herkomst: Overwegend Engelse voornaam van tweestammig Angelsaksisch-Germaanse oorsprong samengesteld uit Ed- en -uard.

Betekenis: beschermer of bewaarder van het erfgoed of het bezit.

Afleidingen: Edewaar, Edouward, Ward, Warre

Eleonora

Herkomst: Voornaam van Arabische oorsprong en als voornaam bekend van onder meer Aliénor de Poitou moeder van Richard Leeuwehart.

Betekenis: God is mijn licht.

Afleidingen: Ellenoor, Leonora, Nonia, Noor

Elias

Herkomst: Bijbelse voornaam van Hebreeuwse oorsprong.

Betekenis: mijn God is de heer.

Afleidingen: Eljay, Elian

Elisabeth

Herkomst: Bijbelse voornaam van Arameens-Griekse afkomst oorspronkelijk ontleend aan de naamvorm Eliséba van Hebreeuwse origine.

Betekenis: God is volmaakt

Afleidingen: Betina, Bets, Betzy, Elies, Liesbet

Ellen

Herkomst: Overwegend Iers-Engelse voornaam ontstaan als vlevorm door naamverkorting in hoofdzaak uit de voornaam Helena en in mindere mate uit Eleonora.

Betekenis: stralende, schitterende (=betekenis Helena), God is mijn licht (=betekenis Eleonora).

Afleidingen: Eline, Jellen

Emanuel

Herkomst: Vergriekste voornaam van Hebreeuwse oorsprong en omstreeks 735 voor Christus voor het eerst gebruikt door de profeet Jesaja.

Betekenis: God is met ons,

Afleidingen: Emmanuël, Manu, Manoe, Manouk

Emma

Herkomst: Voornaam van eenstammig Germaanse oorsprong ontleend aan de stam Ermin en de afleidingen met l zijn eerder afgeleid van de stam Amal- vergelijkbaar met de voornaam Amalia

Betekenis: indrukwekkend, geweldig, groots

Afleidingen: Emelie, Emie, Emmaly, Emmeke

Eric

Herkomst: Voornaam van tweestammig Germaanse oorsprong samengesteld uit E- (=Ee-) en -ric (=rik)

Betekenis: wettige, machtige

Afleidingen: Erik, Erika, Rikki, Rika

Ernest

Herkomst: Voornaam van Germaanse oorsprong en de voornaam van onder meer de Saksische hertog Ernst I.

Betekenis: de vastberadene, ook wel: de ernstige

Afleidingen: Erenst, Ernstes, Nest, Nesten, Nesta

Eugenius

Herkomst: Voornaam van Griekse oorsprong en de naam van 4 pausen waarvan de eerste drie zijn opgenomen in de heiligenkalender.

Betekenis: welgeborene, ook wel: edelgeborene

Afleidingen: Eugeen, Genius, Eugenie, Geena

Eva

Herkomst: Bijbelse voornaam van Hebreeuwse oorsprong en in het Oude Testament de naam van de eerste vrouw en stammoeder van het menselijke geslacht in het scheppingsverhaal.

Betekenis: de leven gevende.

Afleidingen: Eefie, Evette, Evita

Het vervolg van de voornamen kunt u lezen in de volgende editie van Vaertlinck Contact (derde nummer van de twaalfde jaargang)

Bewerking: Natalie Geuens

Bron: Het Groot Voornamenboek

Devotionaliabeurs in zaal 't Centrum te Breendonk op 5 maart 2017

Vaertlinck organiseerde deze beurs voor de tweede keer.

Onder het begrip devotionalia verstaat men het geheel van kleine religieuze gebruiksvoorwerpen zoals die in rooms-katholieke huisgezinnen werden en worden gebruikt. Gewoonlijk worden ze als een uiting van volksdevotie gezien. Devotionalia zijn doorgaans geen religieuze kunst. Het zijn vaak massaproducten die vooral volkenkundige waarde bezitten, hoewel er ook producten van religieuze volkskunst bestaan die het niveau van massaproductie overstijgen. (Bron: Wikipedia)

Tot devotionalia behoren onder andere: kruisbeelden, Heilig Hartbeeldjes, heiligenbeelden, theca's of reis relikwieën, rozenkransen, scapulieren, wijwatervaten, knikengelen, offerblokjes, kerststallen, pelgrimsinsignes, bidprentjes, communieprentjes. Boekjes, brochures, kalenders, wandspreuken en dergelijke met religieuze inhoud.

Tot de jaren 60 van de 20e eeuw hield de koster, die de zorg voor het kerkgebouw toen nog als een -karig betaald - beroep had, er vaak een winkeltje in devotionalia op na als bijverdienste. Tegenwoordig zijn winkels in devotionalia vaak nog te zien in druk bezochte bedevaartplaatsen, zoals Scherpenheuvel, Banneux en Lourdes om er enkele heel gekende te noemen. Daarnaast worden devotionalia ook op antiek- en rommelmarkten, ruilbeurzen en dergelijke te koop aangeboden.

Er bestaan ook musea die in devotionalia gespecialiseerd zijn, vooral in Duitsland en Zuid-Europese landen.

Toen de wijd en zijd bekende devotionaliabeurs in St. Katelijne-Waver ermee ophield, opperde Jan, ons bestuurslid, ... 'zouden wij niet proberen deze beurs terug leven in te blazen'? 'Kunnen wij, Vaertlinck, deze beurs niet organiseren in de toekomst'? Jan, en enkele anderen, kenden deze beurs en wisten te vertellen 'dat er altijd veel volk op af kwam' en dat 'de interesse naar devotionalia' nog zeer levendig was. Lang hebben we er niet over nagedacht ... gewoon de koe bij de horens gevat en de sprong in het duister gewaagd. Vorig jaar op zondag 17 april 2016 was het dan zover.

Geen stormloop zoals we gehoopt hadden, geen massa 'standhouders' evenmin een groot aantal bezoekers ... alle begin is moeilijk zeker? Toch kwamen een aantal echte verzamelaars en geïnteresseerden langs. Heel tof en sympathiek was, dat de vroegere inrichters uit Sint Katelijne-Waver ons kwamen steunen.

Voordat de deur van onze eerste beurs, achter ons dichtviel, kwam de vraag ... jullie gaan dit toch herhalen hé? Jullie gaan deze Volkskunst toch niet verloren laten gaan?

Neen hoor, we laten het niet langzaam uitdoven, zolang we op voldoende medewerkers kunnen rekenen. Devotionalia is tenslotte onderdeel van de heemkunde, die eeuwen lang een belangrijke plaats in het dagelijks leven innam van heel veel mensen, zowel bij arm als bij rijk.

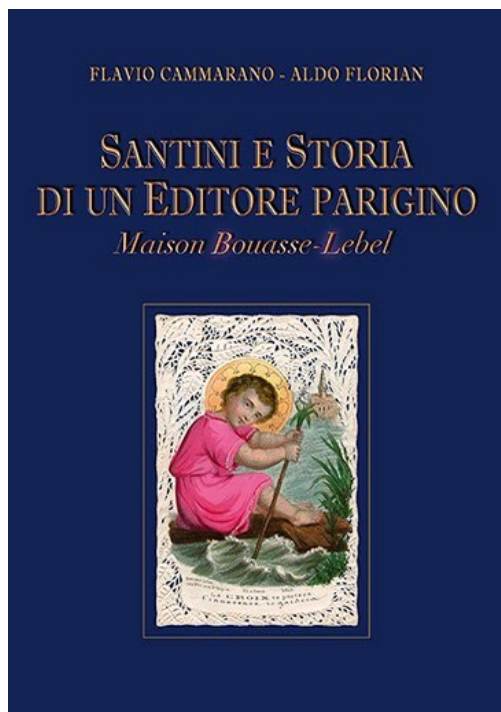
Dus werden er voor 2017 twee zondagen voorzien om de beurs in te richten ... op 5 maart en 1 oktober. Op onze Website en op onze Facebook-pagina werden de data ruim vooraf aangekondigd. En de aanvragen van standhouders kwamen langzaam binnen. We konden starten met de organisatie. En Jan, de bezieler van deze beurs, had zijn handen vol om iedere standhouder het juiste aantal meters en een goed plaatsje te bezorgen. Op zondagmorgen 5 maart stonden de eerste bezoekers ongeduldig te wachten, een dertigtal minuten voor de deuren geopend werden. Wel spijtig, een paar mensen die ettelijke meters standplaats reserveerden, kwamen niet opdagen. Langs de andere kant waren er ook verzamelaars die 'op goed geluk' nog een vrij plaatsje vroegen ... de balans was weer min of meer in evenwicht.

De eerste zondag van dit jaar – met devotionaliabeurs – ligt ondertussen al een aantal weken achter ons. We blikken best tevreden terug. Meer standhouders, meer bezoekers en vragen om 'nog meer'. Standhouders reserveerden reeds hun plaatsje voor 1 oktober en er zijn ook 'nieuwkomers'. Eén standhouder vroeg op 5 maart i.l. voor 1 oktober een plaatsje ... de man wordt 88 jaar in september dit jaar en met een grote glimlach op het gezicht zei hij: 'ik hoop van harte op 1 oktober aanwezig te zijn ...' Wij 'hopen' voor hem mee ...

De verrassing voor ons was, dat er twee Italiaanse verzamelaars, per vliegtuig, naar Brussel kwamen. Achteraf bleek dat ze regelmatige bezoekers waren van de beurs in St. Katelijne-Waver. Ze kenden zelfs een aantal van de aanwezige standhouders. Wij kregen van de Italianen op woensdagavond de vraag: 'kunnen wij vanuit Brussel een trein nemen rechtstreeks naar Breendonk?' Neen dus, geen station in Breendonk. Even paniek ... maar ook dat probleem hebben we prima en netjes opgelost. En de heren Cammarano en Florian keerden na hun bezoek tevreden terug naar hun thuisland.

Bij het afscheid kregen we een boek, dat ze samen schreven, als geschenk overhandigd:

Santini e storia di un editore Parigino, maison Bouasse-Lebel, luidt de titel van het boek.

Of vertaald: Heilige afbeeldingen en de geschiedenis van de Parijse uitgeverij Bouasse-Lebel. Een mooi geïllustreerd boek (344 pagina's, gelimiteerde uitgave, uitgegeven in 2009), met prachtige afbeeldingen – ware kunstwerkjes op zich – vanaf de jaren 1600 tot 1965.

Wie het graag een keertje inkijkt, het ligt ter beschikking in ons documentatiecentrum.

En wat we al leerden uit het boek ... deze kunst ontstond, dankzij Vlaamse kunstenaars op dit gebied. Toch iets om een beetje fier op te zijn.

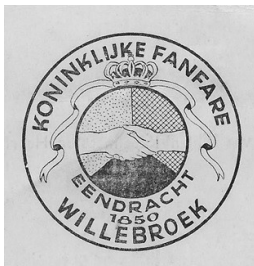
Zoveel Italiaans hebben we ondertussen al geleerd, zodat we dit zinnetje konden begrijpen.

Zoals u op de foto kan zien, zorgen we tijdens de beurs ook voor de inwendige mens. Er zijn belegde broodjes en warme en koude dranken verkrijgbaar.

Wie interesse heeft in devotionalia reserveert alvast zondag 1 oktober 2017 in de agenda. En verder vertellen mag ook!

Koninklijke Fanfare Eendracht

Rond 1848 ontstaat bij enkele inwoners het idee om naast de reeds bestaande Harmonie Ste Cecilia ook een fanfare op te richten. Op de definitieve oprichting zou men nog een tweetal jaren dienen te wachten.

Op 1 januari 1850 was het zo ver. De nieuwe fanfare zou de naam "Fanfares" dragen. In de oprichtingsoorkonde lezen we het doel dat voorop gesteld werd, namelijk: "zich in het beoefenen van de muziek zich vermaken".

In 1848 werd de Willebroekse jaarmarkt plechtig geopend, dit was waarschijnlijk de aanleiding om over te gaan tot de oprichting van deze fanfare. De "Fanfares" was de tweede muziekvereniging in Willebroek.

De oprichting gebeurde in de woning van Jacques Janssens-Modaff, de stichter van de fanfare. De woning van de stichter was gelegen op de hoek van de Tonstraat en de Dorpstraat, nu de August Van Landeghemstraat (op deze plaats staat heden de bank BNP Paribas Fortis).

Voor de volledigheid sommen we de namen van de stichters op: De heren: J. Janssens-Modaff, F.L. Janssens, E. Scheppers, H. Van den Bosch, Ed. Janssens, Ed. De Moor, E. Deltour, J.F. De Moor, F. Raes, J. Troch, Frans Mertens, Louis Van Moer, L. Devis, Van Zele, Liasssens, Eduard Maes, J. S. Cappaert', S.J. De Maeyer, Louis De Wierdt, Joseph De Wierdt, Jean Baeymaens, J.P. Moortgat, L. Vandenbroeck, De Jonghe, Ed. Meirs, B. Kuyt, P J. Vanhouth, Van Roy, Petrus Gily, August Gily.

Tot voorzitter werd de heer Jacques Janssens aangesteld. De opleiding van de kandidaten muzikanten werd toevertrouwd aan Celest Raes.

Er werd onmiddellijk werk gemaakt tot het opstellen van een bindend reglement. Het volledige reglement bestond uit 13 artikelen en werd ondertekend door de stichtende leden op 1 januari 1850.

Achteraan: Eeraerts Jef en Van Hoeck Eugene.

Vooraan links De Boeck Louis en Baeyens Gustaaf

In de begin jaren liep alles van een leien dakje zodat de stichtende leden zeer tevreden en trots waren. De trotse voorzitter schonk aan zijn "Fanfares de Willebroeck" een prachtige en met goudgeborduurde "Drapeau".

Na enige tijd ontstond er een meningsgeschil tussen de voorzitter en de muziekdirecteur Celest Raes, gesteund door "zijn" muzikanten. Celest hield het been stijf en de voorzitter scheurde af van zijn "Fanfares de Willebroeck".

Celest Raes kreeg de volledige verantwoordelijkheid op zijn schouders alsook als dirigent. De fanfare was een voorzitterloze muziekmaatschappij geworden.

Tijdens de muzikale wandelingen van de Fanfare toonde de gewezen voorzitter zijn ongenoegen over de scheuring die gebeurd was. Bij elke muzikale uitstap plaatste de ex-voorzitter den "Drapeau" aan het venster van zijn woning, geflankeerd aan weerszijde van twee geladen pistolen, waarschijnlijk om alles nog eens duidelijk te stellen. Deze onenigheid zou blijven voortduren tot in 1865.

Celest en zijn muzikanten achten zich voldoende sterk om op de ingeslagen weg verder te gaan, er was dan ook geen sprake van een verzoening met de gewezen voorzitter Jacques Janssens.

Standaard Koninklijke Fanfare Eendracht

De fanfaristen besloten een nieuwe standaard aan te kopen.

Er werd ook een nieuw reglement opgesteld, ook de nieuwe standaard kwam er. Deze was prachtig en met goud geborduurd op een rood fluwelen achtergrond.

De standaard droeg nu als opschrift:

Fanfare Eendracht

Willebroek

1865

Toen Jacques Janssens de Fanfare met de nieuwe standaard zag voorbij stappen tijdens een muzikale rondgang moet zijn hart gebroken zijn en nam hij zijn "drapeau" en stapte mee achter Fanfare Eendracht. Van de muzikanten kwam er geen reactie, er werd verder gestapt en muziek gespeeld. Nadien werden de pistolen opgeborgen en werd alles bijgelegd.

De gewezen voorzitter schonk zijn "drapeau" aan de Fanfare Eendracht. Vandaar dat de fanfare over twee standaarden beschikte.

Er kwam in 1867 een nieuw reglement en heeft vijf hoofdstukken en 42 artikelen. Dit reglement werd opgesteld 26 december 1867.

Na het opstellen van het nieuwe reglement was de periode Jacques Janssens-Modaff afgesloten.

Op 26 december 1867 werd een van de stichters van de "Sociëteit", de heer S.J. De Maeyer tot voorzitter van de Fanfare Eendracht benoemd.

Celest Raes overleed in 1880. Hij hanteerde meer dan 30 jaar de dirigeerstok. De heer Henry Genyn, 26 jaar, dirigent en toondichter, volgde Celest Raes op. Onder de jonge en dynamische dirigent ontstond er een zeer bloeiende periode.

In 1912 kreeg Fanfare Eendracht de titel van Koninklijke Fanfare Eendracht.

In 1914 bij het begin van de Grote Oorlog stakte de muzikale ontplooiing van de Fanfare Eendracht. De bezetter verplichtte de ontbinding en het verbod op vergaderen.

Reeds op 1 september 1918 startte de Fanfare en bereidde zich voor op grote vieringen.

In 1925 vierde de Fanfare haar 75-jarig bestaan met een grote Vlaamse Kermis en een hulde aan dirigent Henri Genyn voor zijn 45 jaar dirigeren. Henri Genyn overleed op 9 juli 1928.

Genyn Henri

Van Herp Armand

De derde dirigent werd Louis De Boeck. Armand Van Herp volgde De Permentier op als voorzitter.

Tijdens de Algemene Vergadering op 24 januari 1937 werd het reglement opnieuw aangepast en aangepast.

De crisisjaren 30, de mobilisatie en de onvermijdelijke komst van de Tweede Wereldoorlog speelde een grote rol in de verdere ontwikkeling en ontplooiing van de Fanfare. Opnieuw kreeg de Fanfare het bevel van de bezetter om te ontbinden en een vergaderverbod.

Onmiddellijk na de bevrijding in mei 1945 kwamen de leden van de Fanfare bijeen in een algemene vergadering. Er bleven toen maar 14 leden over. Het overgrote deel van de instrumenten en de partituren waren tijdens de oorlog vernietigd, beschadigd of verdwenen. Dirigent Louis De Boeck overleed tijdens de oorlogsjaren, ook voorzitter Armand Van Herp was overleden.

Antoine De Landsheere nam in mei 1945 het initiatief de Fanfare bijeen te roepen, of wat er van overbleef. Antoine werd aangesteld als voorzitter. De muzikale leiding kwam in handen van Eduard Baeyens. De Koninklijke Fanfare Eendracht kwam als eerste muziekmaatschappij op straat na de bevrijding.

Tijdens grote feesten in het Park De Naeyer werd de standaard van de Fanfare vereerd met het ereteken van de NSB (Nationale Strijdersbond België), voor bewezen diensten.

1. De Landsheere (Voorzitter)

2. Eduard Bayens (Dirigent)

Muzikale rondgang door Willebroek bij 100-jarig bestaan in 1950 (Foto Robert Hansen)

In het jaar 1950 was de fanfare 100 jaar actief in Willebroek. Tijdens deze viering werd een groot muziekfestival georganiseerd. Op 2 en 9 juni 1950 werd Willebroek overrompeld door muzikanten van verschillende muziekmaatschappijen. Op niet minder dan drie kiosken werd muziek gemaakt en werd de Fanfare Eendracht ontvangen op het gemeentehuis.

Fanfare voor de kiosk op de L. De Naeyerplein bij het 100-jarige bestaan in 1950 (Foto Robert Hansen)

Op 7 oktober 1967 overleed voorzitter Antoine De Landsheere. Voor hij overleed deelde hij als voorzitter aan secretaris J. Baeyens en de penningmeester A. Otte zijn opvolger aan.

Zijn kandidaat Frans Bernaerts werd door het bestuur aangezocht om het voorzitterschap waar te nemen, einde oktober 1967 aanvaardde hij en werd aangesteld als voorzitter.

Dirigent Eduard Baeyens verzocht op 22 januari 1971 hem te ontheffen van zijn taak als dirigent, hij overleed op 22 februari 1974.

Tweede dirigent Jan Simon nam de taak van Eduard over en werd de vierde dirigent van de Fanfare.

De Landsheere Antoine

In 1971 beleefde de Fanfare een prachtig moment. In aanwezigheid van senator Stan De Clercq, volksvertegenwoordiger Hugo Adriaenssens en schepenen van Cultuur Marcel Janssens werd tijdens een receptie in het lokaal van de Fanfare het gloednieuwe uniform aan het publiek voorgesteld.

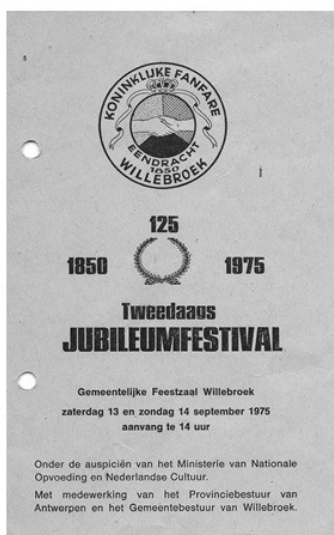
Tijdens het jaar 1975 werden er een afgang genomen met de viering van het 175-jarig bestaan van de Fanfare met een Jubileumconcert op 7 juni 1975. De Fanfare werd gedirigeerd door Simon Jan. Een tweedaags muziekfestival werd gehouden op 13 en 14 september, het feestjaar werd afgesloten met een Jubileumbanket op 21 december 1975.

Dirigent : Jan Simon

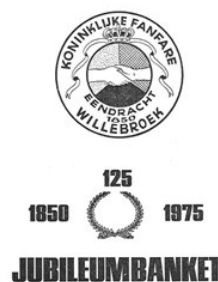
Gemeentelijke Feestzaal,
7 juni 1975,
te 20 uur.

Onder de auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur.
Met medewerking van het Gemeentebestuur, Willebroek.

Gemeentelijke Feestzaal Willebroek
zaterdag 13 en zondag 14 september 1975
aanvang te 14 uur

Onder de auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur.
Met medewerking van het Provinciebestuur van Antwerpen en het Gemeentebestuur van Willebroek.

21 DECEMBER 1975.

De Koninklijke Fanfare Eendracht bleef in de kijker en bestaan tot ongeveer het jaar 2000. Deze Fanfare was dan ook vele jaren de muzikale begeleider tijdens het Teerfeest van de Vrijwillige Brandweer van Willebroek. Ze heeft dan ook een grote bijdrage geleverd aan onze rijke Willebroekse geschiedenis.

Foto 1976: Bestuur: achteraan vlnr: Nico Schnabel, Swa De Buyser, Fernand De Keersmaecker, Bére Van De Ven, Jos Roelants, Theo Van Den Eynde, Jef Baeyens en Fred Otte. Vooraan vlnr: Mertens Gilberte, Frans Willems, Leonard Wastijn, Jan Eraerts, Maria De Laet en niet bekend.

Bestuursleden en leden van de Kon. Fanfare Eendracht. Kader wordt in het gemeentearchief bewaard.

**3e DEVOTIONALIA
BEURS
TE BREENDONK
ZONDAG 1 OKTOBER 2017**

VAN 8 TOT 12 UUR

ZAAL 'T CENTRUM

Jan Hammeneckerstraat 32 - 2870 Breendonk

**Ingericht door: VAERTLINCK vzw
Genealogische en Heemkundige Kring**

Info: pe.jan@skynet.be

Secretariaat: rene.pattyn@telenet.be

Deze beurs vervangt deze van Sint-Katelijne Waver

WJ: René Pattyn, Molerweg 24, 2830 Willebroek

Mededelingen

Archief Vaertlinck

Centrum Jan Van Winghe, Capt. Trippstraat 33, 2830 Willebroek, lokaal 28. Elke tweede en vierde zaterdag van de maand van 09.00 tot 12.00 uur of op afspraak: rene.pattyn@telenet.be.

Agenda

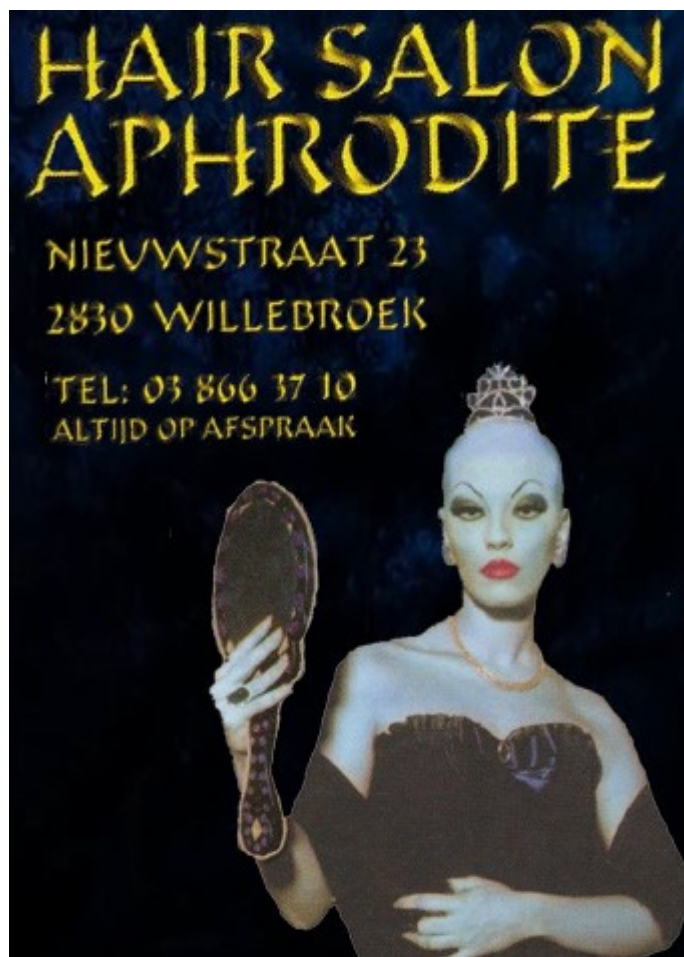
1 oktober 2017 Devotionaliabeurs (zie hiernaast)

Website

www.vaertlinck.be
www.facebook.com/vaertlinck

Meewerken

Heb je een vlotte pen of wil je op een andere manier een praktische of materiële bijdrage leveren aan onze werking, neem dan contact op met ons secretariaat: Molenweg 24, 2830 Willebroek, gsm 0477-266 537, rene.pattyn@telenet.be.

online*tapijten*

Tapijtenspecialist. Moderne winkel. Inspirerende webshop.

Zoek uw
droomtapijt in
onze webshop...

www.onlinetapijten.be

of kom langs in
de showroom...

August van Landeghemstraat 93
2830 Willebroek

...en vind de finishing touch voor uw interieur!

Surf naar onze webshop voor stapels inspiratie en maak uw keuze online.

Of kom een kijkje nemen in onze showroom om ons ruim aanbod aan tapijten in het echt te bewonderen.

Kijk, ruik, voel en bestel op

[www.onlinetapijten.be!](http://www.onlinetapijten.be)

Openingsuren

Maandag - zaterdag 10:00 - 18:00

Zondag 13:00 - 18:00

Woensdag gesloten

August van Landeghemstraat 93

B-2830 Willebroek / T+32 (0)3 886 66 08

info@onlinetapijten.be

ELECTRO W. CLEEMPUT n.v.

Algemene elektriciteitswerken
Verlichting
Verwarming
- erkend verdeler -
DIMPLEX

Huishoudtoestellen
Ventilatie
Kookpotten en pannen
van Demeyere en Staub

Overwinningstraat
100 - 102
2830 Willebroek
Tel. 03/886 77 37
Fax. 03/886 79 54

Vraag naar onze
'feestfolder'

De Maeyer

Visspecialzaak Traiteur

Vooruitgangstraat 106 | 2830 Willebroek
Tel. 03 860 93 31 | Fax 03 860 93 30
info@visspecialzaak.be

Uw
traiteur
ook aan huis!!
voor een geslaagd
communie- of
lentefeest!

www.visspecialzaak.be

WOONDECORATIE PEPERMANS

Herman Vosstraat 46
2830 Willebroek
Tel. 03/886 68 23
Fax: 03/866 15 00

Vast tapijt – Tapijten
Textiel – Vloerbekleding
Gordijnen – Overgordijnen
Onderhoud - Laminaat
Behangpapier
Verven | Mengmachine

Willebroek

Dendermondsesteenweg 168/A
2830 Willebroek
Tel. 03 886 41 30

OPENINGSUREN 2017

MAANDAG	VAN 12u30-19u00
DINSDAG	VAN 08u00-19u00
WOENSDAG	VAN 08u00-19u00
DONDERDAG	VAN 08u00-19u00
VRIJDAG	VAN 08u00-19u00
ZATERDAG	VAN 08u00-19u00
ZONDAG	VAN 08u00-12u30
FEESTDAGEN	VAN 08u00-12u30

MEUBELEN J. VANDENBERGH

Brielen 5
2830 Tiselt
tel. 03-886 66 03
www.meubelenvandenbergh.be

Openingsuren: Maandag t/m zaterdag van 10 tot 18 u.
Zondag 13.30 tot 18u. en donderdag gesloten

THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

Computers - Laptops - Software - Herstellingen alle merken

Dendermondsesteenweg 190
2830 Willebroek
Tel : 03/866.48.44
BE 0860.455.425
www.boozt.be

Openingsuren :
dinsdag tem zaterdag : 10hr - 18hr
gesloten op maandag-zondag-feestdagen
info@boozt.be

Café-Taverne "CASINO"

bij Chris

Anno 1905

Oud-Sasplein 3
2830 Willebroek
Tel. 03 886 68 72

Dinsdag gesloten

Verzorgde dranken
Biljart

 **Groep
Kerremans**

 **Zakenkantoor
Kerremans & C°**
VERZEKERINGEN
BANK

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/866.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

CBFA: 040356A-cB

 **Vastgoed
Kerremans**

VERKOOP
VERHUUR
BEHEER

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/866.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

BIV KERREMANS STEVE: 503785

Het Groene Huis

Bloemen en Planten Grafdecoraties
Geschenken Bruidswerk
Bloemschik cursussen

Overwinningstraat 163 B | 2830 Willebroek
tel 03 860 10 17 | gsm 0478 480 735

www.hetgroenehuis.be

PLAZA
Bistro

Overwinningstraat 161
2830 Willebroek
tel 03 860 49 88
www.plazabistro.be

Van Tricht nv

Agentschap AXA Bank
Verzekeringsmakelaar

L. De Naeyerplein 16 – 2830 Willebroek
Tel: 03/866 87 33

Mail: yvette.vandemaele.15515@axa-bank.be
Katleen.vercammen.15515@axa-bank.be

Nieuwe openingsuren vanaf 1/7/2016

Maandag: 9u – 12u en 14u – 18u
Dinsdag: op afspraak
Woensdag: 9u – 12u en namiddag op afspraak
Donderdag: 9u – 12u en 14u – 18u
Vrijdag: 9u – 12u en namiddag op afspraak
Zaterdag: op afspraak

Selfservice: 7 op 7 van 6u tot 22u

Rijwielen – Naaimachines

Firma CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8

(aan de brug)

2830 WILLEBROEK

Tel. : 03/886 62 70 – 03/886 38 51

BOEKSKE

Voor al uw tijdschriften en kranten!

Aan huis besteld!

Eksklusief verdeler van :

**DIDDL, TOPMODEL,
DARK DUDES, ROSALIE UND TRUFFEL**

Voor al uw inkt en toonercartridges tot 50 % goedkoper
Overwinningstraat 76 – Willebroek
Tel: 03.886.73.84

Jan maes

watches & jewellery

L.De Naeyerplein 31

2830 Willebroek

03/886 86 26

Bruul 85

2800 Mechelen

OrthoShop
uw zorgpunt

Overwinningstraat 133-135 - 2830 Willebroek
Tel. 03 860 70 10 - orthoshop@otv.be - www.otv.be

OPENINGSUREN:

dinsdag tot vrijdag: 10.00 u - 12.30 u / 13.00 u - 18.00 u
zaterdag: 09.30 u - 16.00 u
maandag: gesloten

Sint Amandsesteenweg 54 - 2880 Bornem
greet.verheyden@otv.be

GSM 0476 756 488 (Greet Verheyden: ergotherapeute)

CONSULTATIE: maandag 15.00 u - 18.00 u en op afspraak
Mogelijkheid tot huisbezoeken

Bij ons kan je terecht voor:

- steunzolen
- compressiekousen
- korsetten
- braces en bandages
- stomamateriaal
- hulpmiddelen
- woningaanpassingen
- borstprothesen en lingerie
- rolstoelen, rollators, scooters
- orthopedisch verantwoorde schoenen
- schoenen op maat
- uitleendienst

Door RIZIV erkende verstreker

SINONQUEL bvba

Ten Bergstraat 2
2830 Willebroek

tel. 03-886 66 85
fax 03-886 61 54
info@sinonquel.be

www.sinonquel.be

上海酒家

CHINEES RESTAURANT

SHANGHAI

Stationsplein 2

2830 WILLEBROEK

Tel. 03 886 74 96

Ruime parking

Maandagmiddag

Dinsdag

Zaterdagmiddag

GESLOTEN

KEUKENCENTER

MASURE

Totaalinrichting van vloer tot plafond

- keukens in alle stijlen
- van luxe modellen tot de budget-keukens
- ook badmeubelen en schuifdeuren
- wij tekenen uw eigen droomkeuken

**Kleine Amer 15
2870 Puurs-Kalfort**

Tel. 03 889 22 48 * fax 03 899 15 26

Open: ma-vr van 10-17 uur
zaterdag 10-18 uur
zondag gesloten

Bakkerij Philippe

Kerkstraat 26 - 2830 Willebroek

Tel. 03 886 65 09

4 broodautomaten

Baeckelmannsstraat: Centeabank

Kard. Cardijnlaan Tisselt

Vennestraat Willebroek

Bezelaerstraat Blasveld

Café Knock-Palace

bij Patrick

August Van Landeghemplein 8
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Donderdag gesloten

Café Central

Trendy café in 't centrum

August Van Landeghemplein 7
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Dinsdag gesloten

Verzorgde bediening | Vergaderzaal beschikbaar

WWW.KBC.BE

**Wat kan
KBC voor ú
betekenen?**

KBC Bank Willebroek

Dendermondsesteenweg 17, 2830 Willebroek
Tel. 03 860 75 30 – fax 03 860 75 31

KBC Verzekeringen Spiessens & Wuyts bvba

A. Van Landeghemplein 1, 2830 Willebroek
Tel. 03 866 17 38 – fax 03 886 21 45

MT PRINT FACTORY

by MICROFILM TECHNIK

TOTAL DOCUMENT SERVICE

Dendermondsesteenweg 151/4 - 2830 Willebroek

03 866 25 25 www.mtprintfactory.be

by **MT PRINT FACTORY**

PRINT - COPY- SCAN

DRUKWERK - 3D PRINTING

MICROFILM - SCANNING

DIGITALE ARCHIVERING

NIEUW

GESCHENKBALLONNEN

BALLONDECORATIES

GESCHENKEN - LAMPIONS

